

ZÁSADY PROTIPOŽIARNEJ BEZPEČNOSTI V OBYTNÝCH DOMOCH

Požiare spôsobujú straty na životoch, poškodenia zdravia i závažné škody na majetku právnických osôb, fyzických osôb - podnikateľov a fyzických osôb (občanov). Preto je povinnosťou právnických osôb a fyzických osôb (občanov) požiarom predchádzať a v prípade ich vzniku prispieť na ich zdoľávanie.

Prevažná väčšina požiarov v obytných budovách vzniká pri porušovaní povinnosti fyzických osôb (občanov) na úseku ochrany pred požiarom a vyplývajúcej protipožiarnych a bezpečnostných zásad v obytných budovách.

Základom účinnej ochrany pred požiarom je dôsledné dodržiavanie povinnosti fyzických osôb (občanov) na úseku ochrany pred požiarom a ich aktívna účasť na zabezpečovaní súvisiacich protipožiarnych preventívnych opatrení.

Obsahom týchto „Zásad“ sú základné povinnosti fyzických osôb (občanov) pri predchádzaní požiarov v obytných budovách a pri ich zdoľávaní, ktoré im vyplývajú zo **zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov**.

Pri predchádzaní požiarom sú fyzické osoby (občania) povinní najmä :

Konať tak, aby nedošlo k vzniku požiarov pri prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov, zariadení ústredného vykurovania a iných spotrebičov, pri skladovaní, ukladaní a pri používaní horľavých látok a pri manipulácii s otvoreným ohňom a pod., to znamená :

- zabezpečiť prevádzku tepelných spotrebičov (elektrických, plynových a pod.) tak, aby nedochádzalo k vzniku požiarov pri ich používaní, dbať o ich inštaláciu a používanie spôsobom určeným výrobcou, nepoužívať až do doby odborného odstránenia tepelné spotrebiče, na ktorých boli zistené závady a nedostatky
- umiestňovať iné horľavé látky v bezpečnej vzdialenosti od tepelných spotrebičov
- nenechať bez dozoru tepelné spotrebiče, ktorých technické vyhotovenie tento dozor vyžaduje (napr. spotrebiče bez automatickej regulácie)
- nepripustiť, aby sa v blízkosti vykurovaných telies a iných tepelných spotrebičov nachádzali ľahko horľavé látky a materiály (papier, textil, drevo a pod.), nepoužívať na zakurovanie horľavé kvapaliny ako sú benzín, lieh, petrolej a pod.
- nefajčiť a nepoužívať otvorený oheň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru ako sú : povalové a pivničné priestory, nepoužívať na osvetlenie

zápalky, sviečky a pod.

- udržiavať poriadok v pivniciach a na iných miestach, na ktorých môže dôjsť k vzniku požiaru alebo k sťaženiu zásahu hasičskej jednotky
- udržiavať v bezchybnom stave elektrickú inštaláciu a zistenú poruchu odstrániť, nepreťažovať elektrické obvody pripájaním nadmerného množstva elektrických spotrebičov a nevykonávať neodborné opravy a zásahy do všetkých elektrických zariadení
- neskladovať rôznych materiálov na schodištiach, chodbách, podestách, pavlačoch a iných priestoroch, ktoré slúžia ako únikové cesty pre fyzické osoby (občanov) a zásahové cesty pre hasičskú jednotku
- neskladovať rôznych (horľavý a nehorľavý) materiál tak, aby v prípade vzniku požiaru tento znemožnil prístup k rozvodným zariadeniam elektrickej energie, plynu, vody alebo sťažil záchranné práce hasičskej jednotky
- dbať na to, aby vetracie otvory pivničných priestorov boli vždy zasklené alebo zasietované
- nevykonávať práce, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru, ak nemajú odbornú spôsobilosť, ktorú požadujú pre vykonávanie takýchto prác osobitné predpisy (napr. zváranie)
- dbať na zvýšenú opatrnosť pri skladovaní a používaní horľavých alebo iných požiarne nebezpečných látok (horľavých kvapalín, horľavých plynov, horľavých látok, chemikálií a pod.), ktoré môžu spôsobiť požiar (výbuch) alebo ho môžu ďalej rozširovať
- dodržiavať vyznačené zákazy, plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarom

Okrem vyššie uvedených povinností, fyzická osoba (občan) nesmie :

- Vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov
- Zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu
- Vyvolať bezdôvodne požiarne poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku alebo zneužívať linku tiesňového volania

V súvislosti so zdolávaním požiarov sú fyzické osoby (občania) povinní najmä :

- Vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených fyzických osôb, evakuovať najmä deti, staršie a choré fyzické osoby, na to využiť chodby, schodištia a ostatné únikové cesty a prechody do vedľajších domov a pod.
- Uhasiť vzniknutý požiar, ak je to možné dostupnými hasiacimi prostriedkami (voda, piesok, prenosné - pojazdné hasiace prístroje, vlhké prikrývky a pod.) alebo vykonať

nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia, vznik požiaru bezodkladne ohlásit' na ohlasovňu požiaru alebo zabezpečiť jeho ohlásenie.

- Zabezpečiť vetranie zadymených priestorov, chodieb, schodísk a ostatných únikových ciest slúžiacich na evakuáciu osôb pomocou ventilačných zariadení, oblokov a pod.
- Poskytnúť osobnú pomoc hasičskej jednotky na výzvu veliteľa zásahu a riadiť sa ich pokynmi.
- Poskytnúť na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky, dopravné prostriedky, zdroje vody, spojovacie zariadenia a iné prostriedky na zdolanie požiaru.

OHLASOVACIA POVINNOSŤ

Každá fyzická osoba (občan) musí bezodkladne ohlásit' vznik požiaru na ohlasovňu požiaru (č. tel. **150, 112**, alebo iné tel. č. uvedené v domovom poriadku alebo v požiarne poplachových smerniciach) alebo zabezpečiť jeho ohlásenie.

Každá fyzická osoba (občan) musí oznámiť bez zbytočného odkladu príslušnému Okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch alebo na veciach v jej vlastníctve alebo užívaní.

V prípade vzniku požiaru (pri hlásení požiaru) je potrebné uviesť :

- **Uviesť, kde horí (presnú adresu - ulicu, č. domu a pod.).**
- **Čo horí (definovať izba, pivnica, garáž a pod.).**
- **Kto volá a odkiaľ volá (meno, priezvisko a miesto s kadiaľ volá, t. č.).**
- **Uviesť ďalej napr. podrobnejšiu informáciu na ktorom poschodí, prípadne ďalšiu informáciu a vyčkať na spätný dotaz ohlasovne požiarov**

Ak sa vznik požiaru ohlasuje z telefónneho verejného automatu, treba podľa možnosti počkať na príchod hasičskej jednotky.

V prípade neplnenia vyššie uvedených povinností môže Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v zmysle **§ 61 zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov** za priestupok na úseku ochrany pred požiarmi uložiť:

- b) pokarhanie,**
- c) pokutu.**

Pokarhanie alebo pokutu možno uložiť fyzickej osobe (občanovi), ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že:

- nedodržiava vyznačené zákazy alebo príkazy týkajúce sa ochrany pred požiarmi alebo neobstaráva a neudržiava v použiteľnom stave hasiace prístroje alebo požiarne vodovody alebo iné vecné prostriedky ochrany pred požiarmi,
- neumožní alebo sťaží vykonanie preventívnej protipožiarnej kontroly alebo iných opatrení na úseku ochrany pred požiarmi,
- neoznámí bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu požiar, ktorý vznikol v objekte v jej vlastníctve alebo užívaní,
- neumožní orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov,
- poruší zásady bezpečnej prevádzky tepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov,
- nezabezpečí kontrolu a odborné preskúšanie komínov.

Pokarhanie alebo pokutu možno uložiť fyzickej osobe (občanovi), ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že:

- nevykoná v určenej lehote opatrenia uložené obcou,
- poškodí, odstráni, zneužije alebo inak zníži účinnosť požiarotechnických zariadení, požiarnych vodovodov, sťažuje k nim prístup alebo bezdôvodne vyvolá požiarne poplach,
- neposkytne osobnú pomoc alebo vecnú pomoc v súvislosti so zdolávaním požiaru, hoci je na to povinná na základe výzvy veliteľa zásahu,
- nedodrží predpisy o skladovaní a manipulácii s horľavými látkami alebo nesprávnym skladovaním materiálov znemožní prístup k rozvodným zariadeniam elektrickej energie, plynu a vody.

Pokarhanie alebo pokutu možno uložiť fyzickej osobe (občanovi), ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že:

- poruší príkazy alebo zákazy o manipulácii s otvoreným ohňom na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo poruší zákaz fajčenia alebo svojím konaním spôsobí vznik požiaru,
- neumožní hasičskej jednotke vstup na nehnuteľnosť pri zdolávaní požiaru alebo inak sťaží vykonanie opatrení nevyhnutných na zdoľanie požiaru alebo pri záchranných

práciach,

- poruší rozhodnutie o vylúčení vecí z používania,
- vykonáva činnosti, na výkon ktorých nemá osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktoré sa vyžadujú na výkon týchto činností,
- nedodrží zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.